UTAJENÃ• HISTORIE

PondÄ›lÃ-, 02 bÅ™ezen 2026

Jsou
rÅ¯znÃ© zdroje, jak se dozvÄ›dÄ›t nÄ›co o minulosti. KdyÅ¾ naÄ•tete nÄ›jakÃ© mnoÅ¾stvÃ-
knÃ-Å¾ek, poÄ•Ã-naje uÄ•ebnicemi a konÄ•e vÄ›deckÃ½mi studiemi, uvÄ›domÃ-te si, Å¾e se
stÃ¡le pohybujete po hladinÄ›. Å½e je tu nÄ›jakÃ© dalÅ¡Ã- skrytÃ© spodnÃ- patro. Kdo mÃ¡
povÃ-davÃ© prarodiÄ•e, uvÄ›domÃ- si, oÄ• bÄ›Å¾Ã-. Je tu vyprÃ¡vÄ›nÃ¡ historie, subjektivnÃ-
osobnÃ- zkuÅ¡enosti a zÃ¡Å¾itky, kterÃ© se nikdy nikde nedoÄ•tete. Pravda, nejsou tak pÅ™esnÄ› objektivnÄ›
strukturovanÃ©, hÅ¯Å™ se v nich dohledÃ¡vajÃ- pÅ™esnÃ¡ data, ale zato jsou nedÃ-lnÄ›
spojenÃ¡ s emocemi a velice plastickÃ½mi detaily.

Jedna ze specifickÃ½ch vlastnostÃ- tÃ©hle
orÃ¡lnÃ- tradice je, Å¾e pÅ™Ã-bÄ›hy se vÄ›tÅ¡inou dÄ›dÃ- a pÅ™edÃ¡vajÃ- ob generaci.
PrarodiÄ•e je vyprÃ¡vÄ›jÃ- svÃ½m vnukÅ¯m. MajÃ- na to Ä•as a moÅ¾nÃ¡ i proto, Å¾e Ä•as uÅ¾
nÄ›kterÃ© emoce zaobalil a obrousil natolik, Å¾e se nebojÃ- nebo nestydÃ- je
vyprÃ¡vÄ›t. DÄ›tem by o svÃ½ch lumpÃ¡rnÃ¡ch nevyprÃ¡vÄ›li, aby si z nich nedejbÅ¯h
nebrali Å¡patnÃ½ pÅ™Ã-klad. VnukÅ¯m to povÄ›dÃ- Ä•asto s pocitem jistÃ©ho Å¡ibalstvÃ-. Tenhle pramen informacÃ- do velkÃ
formuje nÃ¡Å¡ vztah k vlastnÃ-m koÅ™enÅ¯m. VyposlechnutÃ© historky nÃ¡s samozÅ™ejmÄ›
ovlivÅˆujÃ- a pÅ™ijÃ-mÃ¡me je za svÃ©. StÃ¡vajÃ- se naÅ¡Ã- souÄ•Ã¡stÃ-. PÅ™Ã-bÄ›h vyprÃ¡vÄ›nÃ½
babiÄ•kou jednou budeme moÅ¾nÃ¡ s pocitem hrdosti vyprÃ¡vÄ›t vlastnÃ-m vnukÅ¯m. ZkusÃ-me-li si udÄ›lat Ä•asovÃ½ odhad
takovÃ¡ historie sahÃ¡, moÅ¾nÃ¡ s pÅ™ekvapenÃ-m zjistÃ-me, Å¾e tenhle pÅ™Ã-klad - pÅ™Ã-bÄ›hy
od babiÄ•ky pÅ™evyprÃ¡vÄ›nÃ© vnukovi - snadno pÅ™ekroÄ•Ã- jedno stoletÃ-.

Plasticita a hloubka tÄ›chto koÅ™enÅ¯ ovÅ¡em
klesÃ¡. DemografickÃ© posuny ve spoleÄ•nosti, rozpad vÃ-cegeneraÄ•nÃ-ch rodin,
zamÄ›stnÃ¡nÃ- prarodiÄ•Å¯ a komplex dalÅ¡Ã-ch vlivÅ¯ zpÅ¯sobujÃ-, Å¾e tahle orÃ¡lnÄ›
pÅ™edÃ¡vanÃ¡ historie se stÃ¡vÃ¡ mÄ›lÄ•Ã- a koÅ™eny mizÃ- ve tmÄ› docela rychle.

Zkuste si malÃ½ experiment: Vyjmenovat
prarodiÄ•e samozÅ™ejmÄ› dovede kaÅ¾dÃ½. Ale prapra rodiÄ•e? UmÃ-te je vyjmenovat
vÄ•etnÄ› kÅ™estnÃ-ch jmen a tÅ™eba nÄ›jakÃ© historky? Sourozence prarodiÄ•Å¯ vÄ›tÅ¡inou
ano. Ale sourozence pra pra rodiÄ•Å¯? O dalÅ¡Ã- generaci do minulosti nemluvÄ›. Ta
Å¾ivÃ¡ Ä•Ã¡st koÅ™enÅ¯ se zkrÃ¡tila na obdobÃ- jakÅ¾ takÅ¾ sahajÃ-cÃ- kolem jednoho
stoletÃ-, ale dÃ©le ne. MÃ-sto dubÅ¯ se z nÃ¡s stal smrkovÃ½ les. A kdyÅ¾ v dalÅ¡Ã-
generaci jeÅ¡tÄ› trochu poztrÃ¡cÃ-me, bude to smrkovÃ¡ monokultura, kterou vyvrÃ¡tÃ- z
koÅ™enÅ¯ prvnÃ- vichÅ™ice.

Zkuste si udÄ›lat co nejpeÄ•livÄ›jÅ¡Ã- a
nejrozsÃ¡hlejÅ¡Ã- koÅ™enovÃ½ systÃ©m. MÅ¯Å¾ete si pomoci tÃ-m, Å¾e ho i nakreslÃ-te. A
budete poslouchat prarodiÄ•e, protoÅ¾e vÃ¡m se svÃ½mi historkami pÅ™edÃ¡vajÃ- poklady,
kterÃ© jednou budete umÄ›t poslat dÃ¡l. Je to cesta k nesmrtelnosti.
NeochuÄ•te o nÄ› svÃ© dÄ›ti a vnuky. ZnÃ- to banÃ¡lnÄ›. Ale nenÃ-, promÄ›Åˆte myÅ¡lenku v
akci a uvidÃ-te, o kolik vÃ¡s obohatÃ-.

TOMÃ•Å HOUÅ KA